

Лабораторія
законодавчих
ініціатив

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L' EUROPE

European Commission
Commission européenne

Спільна програма

"Сприяння демократичним процесам на Південному Кавказі та в Україні"

КОНСТИТУЦІЙНА РЕФОРМА:
ПОГЛЯД ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

16 - 18 лютого 2007 року, Одеса

ЗВЕРНЕННЯ УЧАСНИКІВ ГРОМАДСЬКОГО ФОРУМУ „КОНСТИТУЦІЙНА РЕФОРМА: ПОГЛЯД ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА”

**до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України,
політичних партій та громадських організацій**

Внесення змін до Конституції України та проведення парламентських виборів за пропорційною системою створили певні передумови для посилення ролі парламенту, представлених у ньому політичних сил, а також уряду в державно-політичному житті України.

При цьому нова редакція Конституції України зберегла за главою держави вагомий вплив як на діяльність законодавчого органу влади, так і на сформований представленими в парламенті політичними силами уряд, тим самим спонукаючи Президента, Верховну Раду та Кабінет Міністрів до пошуку компромісів, прийняття виважених політичних рішень, які б задовольняли інтереси всіх політичних гравців, а головне – суспільства.

Проте ключові гравці на політичній арені прагнуть не стільки піти на взаємні поступки та компроміси, скільки зберегти або здобути монополію на владний ресурс. Дедалі частіше в ході боротьби за владні повноваження з боку політиків лунають радикальні гасла – від тотального перегляду Конституції та затвердження нового її варіанту на референдумі, ліквідації інституту глави держави, який функціонує в усіх демократичних країнах світу, до розпуску парламенту та проведення позачергових виборів.

Політики зайняті боротьбою за повноваження, в той час як проблеми, які потребують першочергового вирішення та до яких небайдужий кожен громадянин України, залишаються невирішеними упродовж шістнадцяти років української незалежності. Серед них – забезпечення високого рівня життя, боротьба з безробіттям, корупцією та свавіллям чиновників, забезпечення справедливого правосуддя, поваги до прав людини, створення сприятливого клімату для підприємницької діяльності та інвестицій і безліч інших проблем.

Саме ці проблеми, а не боротьба за владу, супроводжувана активним апелюванням до українського народу, мають стати наріжним каменем української політики, ідеєю, яка об'єднуватиме провідні політичні сили в державі.

Ми, учасники громадського форуму „Конституційна реформа: погляд громадянського суспільства”, представники громадських організацій та політичних партій, органів державної влади та місцевого самоврядування, які представляють більшість регіонів України, закликаємо Президента України, Верховну Раду України, Кабінет Міністрів України та лідерів політичних сил до встановлення балансу і згуртування навколо вирішення однієї з головних проблем – реформування системи органів влади, яке передбачає переорієнтацію цієї системи на забезпечення та захист прав людини і громадянина.

Ми закликаємо:

1. Відмовитись від практики міжвідомчої конкуренції, непрозорого прийняття політичних рішень без погодження із зацікавленими сторонами. Слід підвищити прозорість формування політики, поширити практику громадського обговорення проектів ключових рішень як на загальнодержавному, так і на місцевому рівнях, залучати до формування політики якомога більшу кількість зацікавлених суб'єктів.
2. Відмовитись від ідеї кардинального перегляду Основного Закону, потенціал якого і досі залишається невикористаним, і внести зміни лише до тих положень Конституції, які об'єктивно потребують удосконалення, зокрема – в частині взаємодії Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, системи адміністративного поділу та місцевого самоврядування. Внесення змін до Конституції України має здійснюватись системно, на підставі попередньо розробленої концепції, яка враховуватиме інтереси не лише представлених в парламенті політичних сил, але і Президента України, територіальних громад, а також пропозиції науковців та представників аналітичних центрів.
3. Забезпечити реальне виконання Конституції, у тому числі – шляхом прийняття законів, які наблизять систему органів влади, їхні функції та повноваження до демократичних стандартів, втілюватимуть в життя принцип верховенства права. До пріоритетних напрямів законотворчої діяльності слід віднести, зокрема, приведення у відповідність до вимог Конституції і стандартів сучасного врядування Закону „Про Кабінет Міністрів України”, законодавче визначення статусу міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, реформування публічної служби, прийняття Адміністративно-процедурного кодексу, реформування системи правоохоронних органів, боротьбу з корупцією.
4. Сприяти подальшому посиленню контрольних функцій парламенту шляхом, зокрема, введення у дію Закону „Про тимчасові слідчі та тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України”, забезпечення неупередженості Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та ефективності здійснення ним покладених на нього завдань, прийняття нової редакції Закону України „Про Рахункову палату”.
5. Провести адміністративну реформу, яка передбачатиме не лише зміцнення ролі міністерств у формуванні державної політики, розмежування адміністративних та політичних посад в уряді та міністерствах, але й сприятиме реформуванню інших сфер адміністрування, зокрема – управління державними видатками, внутрішнього фінансового контролю, який здійснюється контрольно-ревізійною службою, та зовнішнього аудиту, що здійснюється Рахунковою палатою, а також системи державних закупівель.
6. Розробити концепцію реформування адміністративно-територіального устрою і місцевого самоврядування, яка ляже в основу проекту закону про внесення змін до Конституції України в частині реформи адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування. Слід враховувати, що реформа місцевого самоврядування має передбачати не лише приведення наявної системи органів влади на місцях у відповідність до стандартів, визначених Європейською хартією місцевого самоврядування, але і удосконалення системи виборів до органів місцевого самоврядування у напрямі посилення зв'язку обраних депутатів з виборцями і забезпечення представництва в районних і обласних радах спільних інтересів громад,

зміцнення фінансової основи місцевого самоврядування, децентралізацію публічних фінансів та повноважень.

7. Провести реформу системи правоохоронних органів, яка передбачатиме наближення функцій і повноважень прокуратури до демократичних стандартів, реформування Міністерства внутрішніх справ та Служби безпеки України. Завершити проведення судової реформи, яка посилить незалежність судової гілки влади, дотримання прав людини у судовому процесі.